

Dosarul nr. 3r-318/20
2-21189689-01-3r-05102022

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: D.Corolevschi, D.Stănilă, S.Procopciuc)

DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Viorica Cemîrtan către Primăria municipiului Bălți, terți Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și Elena Panteleiciuc privind anularea actului administrativ individual defavorabil și repararea prejudiciului moral, conexată cu

cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Primarul municipiului Bălți, terți Viorica Cemîrtan și Elena Panteleiciuc privind anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă:

La data de 24 decembrie 2021, Viorica Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primăriei municipiului Bălți, terți Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și Elena Panteleiciuc, solicitând anularea dispoziției nr. 197/P din 26 noiembrie 2021 a Primarului municipiului Bălți „Cu privire la promovarea dnei Elena Panteleiciuc” și repararea prejudiciului moral.

Ulterior, la data de 2 februarie 2022, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primarului municipiului Bălți, terți Viorica Cemîrtan și Elena Panteleiciuc solicitând anularea dispoziției nr. 197/P din 26 noiembrie 2021 a Primarului municipiului Bălți „Cu privire la promovarea dnei Elena Panteleiciuc”.

Ținând cont de similitudinea faptelor și a problemelor juridice care au fost ridicate în fața instanței, prin încheierea din 15 februarie 2022, Judecătoria Bălți, sediul Central a dispus prin prisma art. 187 din Codul de procedură civilă, conexarea și examinarea împreună în cadrul unei singure hotărâri a cauzelor de contencios sus-indicate.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ depusă de Viorica Cemîrtan a fost admisă parțial, iar acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a fost admisă integral, fiind dispusă anularea dispoziției nr. 197/P din 26 noiembrie 2021 a Primarului municipiului Bălți „Cu privire la promovarea dnei Elena Panteleiciuc”. În rest, acțiunea reclamantei Viorica Cemîrtan în partea cerinței privind repararea prejudiciului moral, a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 17 mai 2022, Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu au depus apel, care ulterior la data de 29 iulie 2022 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunilor.

Prin încheierea din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ,

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 26 septembrie 2022, Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu au depus recurs, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context, Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu au invocat că au recepționat hotărârea motivată din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central care se solicită a fi casată la data de 29 iunie 2022. Respectiv, la data de 29 iulie 2022, în interiorul termenului de 30 zile de la notificarea hotărârii motivate, recurenții în conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ au depus motivarea apelului.

În opinia reprezentantului recurenților, acțiunile și faptele cazului au demonstrat că recurenții au depus motivarea apelului în termenul prevăzut de lege, însă din motive independente de voința lor, apelul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost declarat inadmisibil, ceea ce constituie temei de anulare a încheierii recurate.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis

încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu la data de 26 septembrie 2022 (f.d.216) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost adoptată la 9 septembrie 2022 (f.d.212) și recepționată de recurenți la data de 12 septembrie 2022 (f.d.215).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu anularea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei la judecare în instanța de apel, pentru judecarea apelului.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din conținutul recursului depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu reiese că recurenții nu sunt de acord cu încheierea din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul declarat de ultimii împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost considerat inadmisibil (f.d.216-217), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, din care considerent apelul a fost considerat inadmisibil (f.d.212-214).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră însă că concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării ca inadmisibile a apelului depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, contravine normelor de drept procedural în coroborare cu circumstanțelor cauzei.

Într-adevăr, conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

La rândul său, conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Aici, Colegiul reține că regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În baza art. 111 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Iar în corespundere cu art. 113 din același Cod, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la data de 20 aprilie 2022 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Viorica Cemîrtan a fost admisă parțial, iar acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a fost admisă integral (f.d.184).

Actele cauzei atestă și faptul că la data de 17 mai 2022, Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu au depus apel împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, care ulterior la data de 29

iulie 2022 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunilor (f.d.189,204).

În conformitate cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Respectiv, notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, iar termenul de depunere a motivării apelului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a hotărârii motivate.

Cu referire la acest aspect, din materialele cauzei rezultă că copia hotărârii motivate din 20 aprilie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost recepționată de recurenții – apelanți Primăria și Primarul municipiului Bălți la data de 29 iunie 2022, ceea ce se confirmă prin adresa electronică primaria@balti.md, din care rezultă că expedierea documentului ce a avut loc prin scrisoarea de confirmare a expedierii prin e-mail generat de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (pigd@mnotify.gov.md), unde a fost anexat documentul hotărâre creat în data de 28 iunie 2022, a fost primit în data de 29 iunie 2022, ora 13:26 (f.d.217).

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea copiei hotărârii motivate din 20 aprilie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central la data de 29 iunie 2022, la adresa electronică oficială – primaria@balti.md, Colegiul iterează că, din ziua următoare a aducerii la cunoștință a hotărârii motivate urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea motivării apelului.

Cu alte cuvinte, în speță, termenul de prezentare pentru Primăria și Primarul municipiului Bălți a motivării apelului și-a început curgerea la data de 30 iunie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către recurenți și a expirat în data de 29 iulie 2022, zi de vineri.

Colegiul reține că la materialele dosarului este anexată motivarea apelului depusă de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu la data de 29 iulie 2022 (f.d.204), fapt confirmat prin ștampila instanței de apel, ceea ce denotă că Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu au depus motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificarea copiei hotărârii motivate, prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Cât privește argumentul Curții de Apel Bălți precum că copia hotărârii motivate din 20 aprilie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost recepționată de recurenții – apelanți Primăria și Primarul municipiului Bălți la data de 28 iunie 2022, ceea ce se confirmă prin expedierea documentului ce a avut loc prin scrisoarea de confirmare a expedierii prin e-mail generat de Programul Integrat de

Gestionare a Dosarelor, unde a fost anexat documentul hotărâre creat în data de 28 iunie 2022 (f.d.197), acesta nu poate fi reținut, din considerentele ce urmează.

Într-adevăr, utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor a permis simplificarea procedurilor administrative în cadrul unui proces de judecată și a contribuit la sporirea transparenței tuturor proceselor în judecătoria, iar implementarea sistemelor automatizate în instanțele judecătorești este un pas important în procesul de modernizare a instanțelor. Aceste sisteme vin în ajutor atât lucrătorilor instanțelor, cât și cetățenilor, contribuind, astfel, la eficientizarea lucrului instanțelor și îmbunătățirea calității actului justiției.

Cu toate că sistemul PIGD dispune de funcționalitate pentru expedierea documentelor pe emailul participanților la proces, iar la această scrisoare de comunicare pot fi anexate, printre altele încheieri, hotărâri sau alte documente/fișiere din dosar, totuși el diferă de mijlocul electronic general (poșta electronică sau e-mail) care este un serviciu Internet ce furnizează rapid o metodă de compunere, editare, transmitere și recepționare de mesaje textuale și netextuale prin rețeaua Internet.

Colegiul reține că în condițiile respective, prin declararea apelului ca inadmisibil în prezenta speță, s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii de contencios administrativ și îngrădi în mod inacceptabil a dreptului subiecților la un proces echitabil, ceea ce este inadmisibil. Or, Primăria și Primarul municipiului Bălți au demonstrat că au depus în termen motivarea apelului împotriva hotărârii din 20 aprilie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Din aceste considerente și pentru a nu admite încălcarea dreptului la un proces echitabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide asupra necesității anulării încheierii din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată, pentru judecarea apelului în fond, or, declararea apelului ca inadmisibil pentru motivele invocate de Curtea de Apel Bălți în încheierea recurată, ar putea aduce atingere nejustificată a dreptului recurenților de acces la instanța de judecată, protejat de art. 20 din Constituție.

În conformitate cu art. 230, 243 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul depus de Primăria și Primarul municipiului Bălți, reprezentanți de Oleg Leahu.

Se anulează încheierea din 9 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Viorica Cemîrtan către Primăria municipiului Bălți, terți Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și Elena Panteleiciuc privind anularea actului administrativ individual defavorabil și repararea prejudiciului moral, conexată cu cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Primarul municipiului Bălți, terți Viorica Cemîrtan și Elena Panteleiciuc privind anularea

actului administrative și se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți,
în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron